

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG KÖZELMÚLTBAN HOZOTT ADÓINTÉZKEDÉSEKHEZ KAPCSOLÓDÓ ÁLLAMI TÁMOGATÁSI DÖNTÉSEI

STAVICZKY PÉTER¹

I. Bevezetés

Az alábbi összefoglaló több eset ismertetésén keresztül kívánja bemutatni az Európai Bizottság (Bizottság) közelmúltban hozott, adóintézkedésekre vonatkozó állami támogatási döntéseit. Illetve célja, hogy a döntési gyakorlat ismertetésén keresztül rávilágítson arra, hogy a Bizottság milyen ismérvek alapján minősít egyes intézkedéseket az Európai Unió Működéséről szóló Szerződés (EUMSZ) 107. cikk (1) bekezdése szerinti állami támogatásnak, továbbá mi alapján dönt a támogatás belső piaccal való összeegyeztethetőségéről.

II. A finn ideiglenes gyorsított értékcsökkenési leírási program (N159/2009)²

2009 márciusában a finn hatóságok a jogbiztonság megszerzése érdekében bejelentették a Bizottságnak a termelő beruházásokra vonatkozó

¹ A szerző a Támogatásokat Vizsgáló Iroda munkatársa. Jelen összefoglaló a szerző saját véleményét tartalmazza, és nem tekinthető a Támogatásokat Vizsgáló Iroda hivatalos véleményének.

² HL C 283/01., 2009. 11. 24. http://ec.europa.eu/competition/state_aid/register/ii/doc/N-159-2009-WLWL-en-14.10.2009.pdf

gyorsított értékcsökkenést előíró törvényt. Az intézkedése célja, hogy a gazdasági válság hatásait csökkentse és a beruházások ösztönzésével a jelenlegi gazdasági helyzetre megfelelő választ adjon. Az intézkedés alapján az új gyáregységek és termeléshez használt épületek, valamint az ott használt gépek, berendezések értékcsökkenési kulcsa a hatályos kétszeresére növekszik. A hatályos szabályozás alapján az ipari és üzemi épületek értékcsökkenésére állandó kulcs vonatkozik az ún. declining balance method alapján (beszerzési érték mínusz a már figyelembe vett értékcsökkenés, vagyis az értékcsökkenés éves összege az állandó kulcs miatt csökken). Az értékcsökkenés éves szintje maximum 7%, és azt főszabályként eszközönként kell figyelembe venni. A bejelentett intézkedés alapján az értékcsökkenés mértéke évi 14%-ra emelkedik. A gépek, berendezések értékcsökkenésére szintén a declining balance method vonatkozik, de azt nem eszközönként, hanem összevontan kell végrehajtani (a gépek, berendezések teljes beszerzési költségét össze kell adni, ebből levonandó az értékesítés eredménye és ebből egy összegben vonandó le az értékcsökkenés) éves 25%-os kulccsal. A bejelentett intézkedés 50%-ra emeli az értékcsökkenési kulcsot. Az ipari és az üzemi ingatlanok fogalma az intézkedés alkalmazásában szűken értelmezendő, irodai épületek például nem tartoznak ide, így ezekre a gyorsított értékcsökkenés sem vonatkozik. Az intézkedés 2009-es és 2010-es pénzügyi években alkalmazható, azokra a beruházásokra, amelyeket ezekben az években hajtanak végre. Vagyis ingatlanoknál, amennyiben az építés 2009. január 1-jét követően kezdődik, míg gépeknél (berendezéseknél), amennyiben az eszköz használatba vételére (aktiválására) ezen dátumot követően kerül sor. 2010-et követően a hatályos szabályozás visszaáll. Az intézkedés bármely adózó előtt nyitva áll. A finn kormányzat becslése szerint több mint ezer vállalat él majd a gyorsított értékcsökkenés lehetőségével. A becslések szerint a gyorsított értékcsökkenés bevezetése következtében 2009-ben 65 millió €, 2010-ben pedig 83 millió € adóbevétel-kieséssel kell számolni. A finn hatóságok jelezték a Bizottságnak, hogy a gyorsított értékcsökkenéssel érintett eszközökhöz nyújtott beruházási támogatással történő halmozódás (kumuláció) nem került kizárásra.

A Bizottság értékelése: A bejelentett intézkedés értékelése során a Bizottság arra a következtetésre jutott, hogy az EUMSZ 107. cikkében

foglalt kumulatív feltételek³ megvalósulását illetően a fő kérdés, hogy az intézkedés szelektív vagy általános jellegű-e, mivel a be nem szedett adóbevétel egyértelműen állami forrásnak minősül, illetve az adó meg nem fizetése gazdasági előnyt jelent a vállalkozásoknak, ami lehetővé teszi, hogy helyzetük előnyösebbé váljon a belső piacon, továbbá érinteti a tagállamok közötti kereskedelmet.

A szelektivitás tekintetében a Bizottság megállapította, hogy az intézkedés nem korlátozódik bizonyos ágazatokban tevékenykedő vállalkozások beruházásaira, bizonyos méretű vállalkozásokra vagy egyes régiókra. Vagyis a gyorsított értékcsökkentés kedvezménye bármely (a törvény hatálya alá tartozó) új beruházást végrehajtó vállalkozás által, bejegyzése helyétől függetlenül igénybe vehető. Továbbá az adóhatóság nem rendelkezik semmilyen mérlegelési jogkörrel a gyorsított értékcsökkenés igénybe vétele során.

Ezért Bizottság arra a következtetésre jutott, hogy az intézkedés megfelel az adóintézkedések állami támogatási szempontú értékelésére vonatkozó közlemény⁴ 13. pontjának, amely szerint: „Azok az adóintézkedések, amelyek egy tagállamon belül működő összes gazdasági szereplő számára nyitva állnak, elvileg általános intézkedések. Ezeknek minden vállalkozás számára egyenlő mértékben ténylegesen nyitva kell állniuk, hatályuk de facto nem csökkenthető például sem az állam ezek nyújtásával kapcsolatos diszkrecionális jogkörén, sem egyéb, gyakorlati hatásukat korlátozó egyéb tényezőkön keresztül. Ez a feltétel azonban nem korlátozza a tagállamok arra vonatkozó jogkörét, hogy döntsenek az általuk legmegfelelőbbnek tartott gazdaságpolitikáról, és különösen, hogy úgy osszák el a különböző termelési tényezőkön keresztül az adóterhet, ahogy célszerűnek vélik. Feltéve, hogy különbség nélkül mindegyik vállalkozásra és mindegyik áru termelésére alkalmazni kell azokat, a következő intézkedések nem minősülnek állami támogatásnak:

– a teljesen technikai jellegű adóintézkedések (például az adókulcsok szabályozása, az értékcsökkenés leírására vonatkozó szabályok, ...).”

³ 1. állami források bevonása, 2. gazdasági előny biztosítása vállalkozások számára, 3. szelektív módon, ami 4. torzítja vagy torzíthatja a versenyt és 5. érinti a tagállamok közötti kereskedelmet.

⁴ A Bizottság közleménye az állami támogatási szabályoknak a vállalkozások közvetlen adóztatásával kapcsolatos intézkedésekre történő alkalmazásáról (HL C 384., 1998.12.10. 3 o.)

A gyorsított értékcsökkenési szabályok a 2009-es és 2010-es pénzügyi években megvalósított beruházásokra, valamint ipari és üzemi épületekre, gépekre és berendezésekre történő szűkítése nem befolyásolja ezt az értékelést, mivel az intézkedés megkülönböztetés nélkül alkalmazandó minden vállalkozásra és bármely termék előállításához kapcsolódó beruházásra.

A Bizottság ezért arra a következtetésre jutott, hogy a bejelentett intézkedés általános intézkedésnek minősül, és így nem valósít meg az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése szerinti állami támogatást.

III. Olasz adómentes zónák kialakítása (N346/2009)⁵

Az olasz hatóságok 2009 júniusában bejelentették a Bizottság részére, hogy 22 adómentes városi zónát (ZFU) terveznek kialakítani tevékenységüket megkezdő mikro- és kisvállalkozások részére. Az intézkedés célja egyes városi területek rehabilitációjának elősegítése, azok gazdasági potenciáljának erősítése új gazdasági tevékenységek beindításán keresztül, illetve a foglalkoztatás szintjének növelése és az ott lakók szociális és kulturális integrációja.

Az intézkedés kedvezményezettjei kizárólag az uniós mikro- és kisvállalkozás fogalmának megfelelő vállalkozások lehetnek, amelyek a kijelölt területeken 2008. január 1-je és 2012. december 31-e között új gazdasági tevékenységet kezdenek. Az acélipar, a hajóépítés, a szintetikusszál-ipar, az autóipar és a közúti áruszállítási ágazatban tevékenykedő vállalkozások nem részesülhetnek az érintett adókedvezményekből. A program alapján nyújtható adókedvezmények:

- Jövedelemadó-kedvezmény: új tevékenységből származó jövedelem az első öt pénzügyi évben adómentes, ezt követően pedig öt évig az adókedvezmény a teljes összeg 60%-a, további két évig 40%-a, végül két évig 20%. Az évente mentesített árbevétel maximum 100 000 € lehet, ami 5 000 €-val növekszik minden, 2009. január 1-jét követően határozatlan időre felvett és a ZFU-ban alkalmazott munkavállaló után.
- Regionális iparüzési adókedvezmény: A kedvezményezettek

⁵ HL C 299/2., 2009.12.09. http://ec.europa.eu/competition/state_aid/register/ii/doc/N346-2009-WLWL-fr-28.10.2009.pdf

működésének első öt évében évente maximum 300 000 € bevétel adómentes.

- Önkormányzati ingatlanadó-kedvezmény: A kedvezményezettek ZFU-ban található, és az új tevékenységhez használt ingatlanra 2008-2012-es időszakban adómentes.
- Társadalombiztosítási hozzájárulásokra vonatkozó kedvezmény: A kedvezményezettek működésük első öt évében 100%-os munkáltatói járulékkedvezményben részesülnek a határozatlan vagy 12 hónapnál hosszabb határozott időre felvett alkalmazottaik után, amennyiben az alkalmazottak legalább 30%-a a ZFU-ban bejelentett lakhellyel rendelkezik.

A ZFU-kban nyújtott adókedvezmények nem halmozhatóak semmilyen más állami támogatással, illetve de minimis támogatással sem. Az adókedvezmények nyújtására mindig automatikusan kerül sor, a benyújtott dokumentumok alapján. Az olasz adóhatóság utólagosan ellenőrzi a feltételek teljesülését.

A ZFU-k az önkormányzatok javaslatára objektív statisztikai adatok (munkanélküliség, foglalkoztatási ráta, 24 év alattiak aránya a lakosokhoz képest) alapján kerültek kialakításra, egy interminiszteriális bizottság által. A 22 kialakított ZFU-ban az olasz lakosság 0,58%-a él.

A támogatási program 5 évig tart. Az olasz hatóságok becslése szerint a teljes időszak alatt a program költségvetése 500 millió euró lesz.

A Bizottság véleménye szerint az intézkedés teljesíti az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdésében foglalt valamennyi feltételt, tehát állami támogatásnak minősül. Mivel a másodlagos jog előírásait az intézkedés nem teljesíti (pl. a nehéz helyzetben lévő vállalkozások nincsenek kizárva a hatálya alól), a támogatás közös piaccal való összeegyeztethetőségét illetően a Bizottság vizsgálatát közvetlenül az EUMSZ 107. cikk (3) bekezdés c) pontja⁶ alapján végezte el, amely rendelkezés alapján a támogatások értékelését illetően széles mérlegelési jogkörrel rendelkezik.⁷ A

⁶ 107. cikk (3) bekezdés: A belső piaccal összeegyeztethetőnek tekinthető: [...] c) az egyes gazdasági tevékenységek vagy gazdasági területek fejlődését előmozdító támogatás, amennyiben az ilyen támogatás nem befolyásolja hátrányosan a kereskedelmi feltételeket a közös érdekekkel ellentétes mértékben...".

⁷ Lásd a Bíróság C-169/95. sz. Spanyolország kontra Bizottság ügyben [EBHT 1997., I-135. o.] és a C-73/79 Philip Morris kontra Bizottság ügyben [EBHT 1980., I-2671. o.] hozott ítéleteit.

vizsgálat annak megállapítására irányult, hogy a támogatás közösségi célt valósít-e meg, szükséges és arányos-e ezzel az elérni kívánt céllal, és nem befolyásolja-e a kereskedelmi feltételeket a közösségi érdekekkel ellentétes mértékben.

A közösségi célt illetően a Bizottság elismeri, hogy a kohéziós politika alkalmas életképes helyi önkormányzatok kialakítására, és ezen politika részét képezheti városi vagy vidéki területek fejlesztése. Hasonlóan fogalmazzuk a Strukturális Alapok felhasználására vonatkozó uniós rendeletek is.⁸ A Bizottság korábbi dokumentumára⁹ hivatkozva megállapította továbbá, hogy bizonyos városokban a munkanélküliség akár az országos átlag kétszerese, sőt akár 60%-os is lehet, és e jelenség ellen mindenképpen szükséges hatékony lépéseket tenni, integrált stratégiákat kidolgozni és végrehajtani. Tehát a hátrányos helyzetű városi területek fejlesztése tekinthető a gazdasági és szociális kohézió céljait megvalósító kezdeményezésnek, vagyis közös érdekű célkitűzésnek.

A támogatás szükségességét és arányosságát illetően a Bizottság megállapította, hogy az ZFU-kban a munkanélküliség mértéke meghaladja az adott város átlagát és az országos átlagot is. Továbbá minden ZFU-t súlyos társadalmi és gazdasági problémák jellemeznek, amik állami beavatkozást igényelnek, mivel más módon ezek a problémák nem kezelhetők. Továbbá kiemelendő, hogy a ZFU-kban az ország lakosságának csak a 0,58%-a lakik. A Bizottság kiemelte, hogy az intézkedés kizárólag a pontosan körülhatárolt ZFU-kra terjed ki. Így valószínűsíthető, hogy az állami beavatkozás szükséges. A nyújtani kívánt támogatások időben és összegben korlátozottak, ezért a Bizottság véleménye szerint a támogatás arányos az elérni kívánt céllal.

A kereskedelem közösségi érdekekkel ellentétes befolyásolása tekintetében a Bizottság megállapította, hogy nem zárható ki, hogy a támogatás hatással van a tagállamok közötti kereskedelemre, azonban az általa potenciálisan okozott versenytorzítás mértéke az alábbi okok miatt nem ellentétes a közösségi érdekekkel:

⁸ A Tanács 1083/2006/EK rendelete (2006. július 11.) az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra és a Kohéziós Alapra vonatkozó általános rendelkezések megállapításáról és az 1260/1999/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 210., 2006. 07. 31., 25–78. o.).

⁹ A Bizottság közleménye a Tanácsnak és az Európai Parlamentnek – Kohéziós politika és a városok – A városok és az agglomerációk hozzájárulása a régiók növekedéséhez és foglalkoztatottságához {SEC(2006) 928}385 végleges.

- a kedvezményezettek csak mikro- és kisvállalkozások lehetnek,
- az adókedvezményeket minden ágazat részére nyitottak (az ún. érzékeny ágazatok kivételével),
- az intézkedés földrajzi hatálya erősen korlátozott,
- a ZFU-kat objektív ismérvek alapján alakították ki,
- az olasz hatóságok az intézkedés hatásairól éves jelentést készítenek,
- az intézkedés időben korlátozott.

A Bizottság tehát a fenti indokokat figyelembe véve az EUMSZ 107. cikk (3) bekezdés c) pontja alapján belső piaccal összeegyeztethetőnek minősítette az intézkedést.

IV. Adókedvezmény a holland kerámiaipar részére (C5/2009)¹⁰

2008 áprilisában a holland hatóságok bejelentették a Bizottságnak azon szándékukat, amely szerint a kerámiatermékek előállítását mentesíteni kívánják a földgázra kivetett adó alól. A Bizottság kérdéseket intézett a holland hatóságokhoz, majd mivel kétségei merültek fel az intézkedés belső piaccal való összeegyeztethetőségét illetően, 2009 áprilisában az EUMSZ 108. cikk (2) bekezdése szerinti hivatalos vizsgálati eljárás indított az intézkedés tekintetében.¹¹ Harmadik felek észrevételeit követően a Bizottság végül 2009 decemberében hozott végleges határozatot az intézkedésről.

Az intézkedés leírása: A holland energiaadó törvény alapján az energiahordozók gazdasági tevékenység során történő felhasználásáért regresszív kulcs mellett¹² adót kell fizetni. A tervezett intézkedéssel kizárólag a holland kerámiaipart mentesítenék a földgázfelhasználás után fizetendő adó megfizetése alól, egyéb célú felhasználásra az intézkedés nem vonatkozna. Az intézkedés költségvetése éves szinten 4 millió euró lenne, és 2013-ig lehetne alkalmazni. A kedvezményezettek jobbjára a

¹⁰ A Bizottság 2010/402/EU számú határozata, HL L 186/32., 2010.07.20.

¹¹ HL C 96/16., 2009.04.25.

¹² Az adó mértéke: 0–5000 m³-ig: 0,1580 EUR/m³-enként; 5000–170 000 m³-ig: 0,1385 EUR/m³-enként; 170 000–1 000 000 m³-ig: 0,0384 EUR/m³-enként; 1 000 000–10 000 000 m³-ig: 0,0122 EUR/m³-enként; 10 000 000 m³ felett: 0,0080 EUR/m³-enként.

nemzetközi kereskedelemben részt vevő nagyvállalkozások lennének, amelyek kb. 3000 embert foglalkoztatnak. A holland hatóságok véleménye szerint az adókedvezmény szükséges ahhoz, hogy helyreálljon a holland kerámiaipar belső piacon belüli versenyképessége, mivel a holland termelők – a környező országok termelőitől eltérően – nedves és nem száraz agyagot használnak a termeléshez, és ezért több energiát kell a végtermék előállításához felhasználniuk. Továbbá a belga, német és svéd termelőknek nem kell a hollandhoz hasonló adóterhet fizetniük. A holland hatóságok véleménye szerint az intézkedés nem valósít meg állami támogatást.

Eljárást indító határozatában a Bizottság kifejtette, hogy álláspontja szerint az intézkedés szelektívnek minősül, mivel kizárólag a kerámiaiparnak kedvez, valamint az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdésének többi feltételét is teljesíti, ezért az intézkedés állami támogatást valósít meg. Az ilyen típusú működési támogatások kizárólag akkor egyeztethetők össze a belső piaccal, amennyiben teljesítik a környezetvédelmi támogatásokról szóló közösségi iránymutatás¹³ 4. pontjában foglaltakat. Mivel a holland hatóságok nem nyújtottak be semmilyen érvet arra vonatkozóan, hogy ezek a feltételek teljesülnek, a Bizottság nem tudta a belső piaccal való összeegyeztethetőséget megítélni.

A holland hatóságok válaszukban kifejtették, hogy az intézkedést a holland adórendszer jellege és belső felépítése igazolja, mivel a földgáz megadóztatása alapvetően a fűtési vagy üzemanyagcélú felhasználásra irányul. Jelen esetben pedig a földgázt termelési folyamat során használják fel. Hasonlóképpen a termelési célú (pl. alumínium-előállítás) elektromos áram felhasználása is mentes az energiaadó megfizetése alól, és ugyanez igaz a fűtési céltól eltérő felhasználású szénre is. Így álláspontjuk szerint az adómentesség nem szelektív. A holland hatóságok kifejtették, hogy a kerámiaiparon kívüli ipari földgázfelhasználást is mentesíteni kívánják a jövőben az adófizetés alól. A holland hatóságok szerint az energiaadó irányelv¹⁴ 2. cikk (4) bekezdés b) pontja alapján (ami nem üzemanyagként vagy tüzelő-, fűtőanyagként felhasznált ener-

¹³ Közösségi iránymutatás a környezetvédelem állami támogatásáról (HL C 82., 2008. 04. 01. 1. o.).

¹⁴ A Tanács 2003/96/EK irányelve (2003. október 27.) az energiatermékek és a villamos energia közösségi adóztatási keretének átszervezéséről EGT vonatkozású szöveg (HL L 283., 2003.10.31., 51–70. o.).

giatermékeket kiveszi az irányelv hatálya alól) a bejelentett intézkedés a holland adórendszer jellegét és belső felépítését követi. Kiemelték, hogy az energiaadó irányelv a tagállamok kompetenciájába utalja azt a döntést, hogy a különböző célú energiafelhasználást megadóztatják-e vagy sem. Az intézkedés a fentiekre tekintettel nem versenytorzító hatású, hanem hozzájárul a jobb adóharmonizációhoz a belső piacon belül. A holland hatóságok kérték továbbá, hogy amennyiben a Bizottság nem fogadja el érvelésüket, akkor az intézkedést értékelje közvetlenül az EUMSZ 107. cikk (3) bekezdés c) pontja alapján. Érdekelt harmadik félként a Holland Kerámiagyártók Szövetsége megismételte a hatóságok által már ismertetett érveket, továbbá jelezte, hogy mivel az intézkedés nem környezetvédelmi célú, nem volna helyes annak elbírálása során a környezetvédelmi iránymutatást alkalmazni.

A Bizottság az eljárást lezáró határozatban kifejtette, hogy az intézkedés állami támogatást valósít meg. Véleménye szerint az állami forrás felhasználása tekintetében nem vehető figyelembe a holland hatóságok által korábban felhozott érv, amely szerint az intézkedés következtében kieső adóbevételeket az egyéb célú földgázfelhasználás adókulcsának növelésével kompenzálni kívánják, mivel az ellentételezés nem a kedvezményben részesülő vállalkozásoktól származik.

A szelektivitás kérdését illetően a Bizottság kiemelte, hogy az energiaadó irányelv alkalmazása során a tagállamoknak be kell tartaniuk az állami támogatási szabályokat, ezért az intézkedés szelektivitását a nemzeti adórendszer rendelkezéseihez viszonyítva kell megállapítani. E tekintetben kiemelendő, hogy az intézkedés kizárólag a kerámiaiparra vonatkozik, egyéb feldolgozóipari tevékenységekre nem. Azonban az a tény, hogy a kerámiaipari tevékenység során visszafordíthatatlan folyamat (agyag→kerámia) valósul meg, eltérően egyéb földgáz felhasználásával végzett kitermeléstől vagy feldolgozástól (pl. fémek), önmagában az intézkedés nemzeti szabályozás logikájával való összhangjának megállapításához nem elegendő. A Bizottság véleménye szerint az irányelv alapján az adómentesítés lehetősége a kémiai folyamatok során felhasznált földgázra vonatkozik, jelen esetben viszont fűtésre használják. Vagyis az intézkedés csak abban az esetben nem lenne szelektív, amennyiben ágazati korlátozástól függetlenül lenne alkalmazandó. Végül a Bizottság rámutatott arra, hogy a szabályozás célja (az ágazat terheinek a külföldi versenytársak terheivel történő kiegyenlítése) a joggyakorlat

alapján¹⁵, annak megállapítása során, hogy az intézkedés támogatásnak minősül-e, nem releváns. Ezért a Bizottság az intézkedést szelektívnek minősítette.

A Bizottság a holland hatóságok által benyújtott statisztikai adatok alapján kiemelte, hogy a holland export csökkenése és az import növekedése alapján nem állapítható meg, hogy az intézkedés nem torzít(hat)ja a versenyt, hanem pont ellenkezőleg, az adatok azt támasztják alá, hogy ezeket a termékeket nemzetközi piacokon értékesítik.

A támogatás összeegyeztethetőségének vizsgálata során a Bizottság kiemelte, hogy a környezetvédelmi iránymutatás kifejezetten és kimerítően rendelkezik a környezetvédelmi célú adókedvezmények értékelésének feltételeiről. Ezért az iránymutatást kötelező alkalmazni, az intézkedést nem lehet közvetlenül csak az EUMSZ 107. cikk (3) bekezdés c) pontja alapján vizsgálni. Az iránymutatásnak a támogatás szükségességére vonatkozó előírásai tekintetében a Bizottság megállapította, hogy a kedvezményezett kiválasztására vonatkozó feltételek objektívek és átlátható módon kerültek meghatározásra. Mivel a kerámiaipar energetikai intenzív ágazatnak minősül (a termelési költségek 20-30%-a energiaköltség), ezért az adó megfizetése számukra a termelési költségek jelentős növekedését jelenti. A vizsgálat továbbá kiterjedt arra, hogy ez a költségnövekedés áthárítható-e a vevőkre. Erre vonatkozóan a Bizottság információkat kért a holland hatóságoktól (az elmúlt tíz év értékesítési adatai, költségstruktúra, árrugalmasság, várható keresletcsökkenés, piaci részesedések). A hatóságok válaszukban kiemelték, hogy az érintett termékeknek alacsony az árrugalmassága, az import aránya növekszik (aminek a fő oka, hogy a külföldi termelőknek nem kell energiaadót fizetniük) és a költségek vevőkre történő áthárítása az elmúlt években különösen nehézé vált, ami az érintett vállalkozások csődjéhez is vezethet. Ugyanakkor ennek bizonyítására pontos tényeket nem szolgáltatottak. A Bizottság azonban kihangsúlyozta, hogy egy adókedvezménynek állami támogatási szempontból nem lehet az az indoka, hogy más tagállamokban milyen az adóteher, hiszen így „támogatási verseny” alakulna ki a tagállamok között, az egymásra reflektáló intézkedések sorozatával. A Bizottság továbbá rámutatott arra, hogy nem kapott meg minden, a piac (illetve egyes szegmensei¹⁶), és an-

¹⁵ A Bíróság 173/73. sz. *Olaszország kontra Bizottság* ügyben hozott ítélete [EBHT 1974, 709. o.].

¹⁶ Mint pl. téglá, tetőcserep, egészségügyi termékek, vezetékek, tűzálló termékek,

nak fejlődése vizsgálatához szükséges információt, azonban az megállapítható, hogy az adókötségeket a termelők eddig a vevőkre hárították, mivel nem új adónem bevezetéséről van szó. Ezért nem bizonyított, hogy az adóteher nem hárítható át a vásárlókra. Így a támogatás szükségességének bizonyításához szükséges összes feltétel nem teljesül. A támogatás arányosságának egyik feltétele, hogy a kedvezményezett a nemzeti adómérték legalább 20%-át megfizesse és ez a feltétel jelen esetben a teljes adómentesség következtében nem teljesül. Szintén nem teljesül az a kikötés a bejelentett intézkedés tekintetében, hogy a kedvezményezettek környezeti kibocsátásukkal arányosan fizessenek adót. Ezért a Bizottság a támogatás arányosságát sem látta bizonyítottnak.

A fentiek alapján a Bizottság arra a következtetésre jutott, hogy a bejelentett intézkedés működési támogatásnak minősül, és nem mentesül az általános támogatásnyújtási tilalom alól. Ezért az intézkedést nem lehet hatályba léptetni.

V. Befejezés

Az előzőekben ismertetett három eset alapján megállapítható, hogy mivel az állami támogatási szempontú vizsgálatot az adott adóintézkedés nemzeti (ritkábban regionális szintű) jogszabályok viszonylatában kifejtett hatása alapján kell elvégezni, apró technikainak tűnő tényezők is befolyásolhatják a vizsgálat végeredményét, valamint azt, hogy az intézkedés támogatásnak, vagy általános intézkedésnek minősül. Mindezek fényében a tagállami hatóságok számára teljes jogbiztonságot még az általános intézkedésnek tekintett esetekben is csak az előzetes bizottsági engedélyezési eljárás lefolytatása jelent. Az előzetes engedélyeztetés az adóintézkedések állami támogatási szempontú értékelése során különösen fontos azért is, mert a Bizottság vonatkozó közleménye az állami támogatásokat szabályozó másodlagos joganyag más területeihez képest szűkszavú, és már több tekintetben idejétmúlt. A tagállami hatóságok munkáját nagyban segítené, ha a Bizottság az 1998-as közleményét felülvizsgálná, és az azóta eltelt időszak joggyakorlatának bemutatásával és értékelésével aktualizálná.

